

ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیتهای صنعتی و تولیدی (۱۳۹۰/۳/۸)

سازمان حفاظت محیط زیست - وزارت صنایع و معادن - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت نیرو

وزارت راه و شهرسازی - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۳/۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱-۶۵۵۰۷ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۱ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد تبصره (۲) ماده (۱۳) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا - مصوب ۱۳۷۴ - «ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیتهای صنعتی و تولیدی» را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- اصلاحات مندرج در این آیین نامه در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - محدوده و حریم شهر، محدوده شهرک و روستا: مطابق با قانون تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها - مصوب ۱۳۸۴ -

تبصره ۱- در مورد شهرهای فاقد طرح هادی یا جامع تا زمان تهیه طرح جامع یا هادی، محدوده طرحهای مصوب قبلی آنها ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲- در مورد روستاها، محدوده مصوب طرح هادی روستایی ملاک عمل خواهد بود و برای روستاهای فاقد طرح هادی محدوده روستا تا زمان تهیه طرح هادی روستایی توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تعیین می شود.

ب - سکونتگاهها: کلیه شهرها، روستاها، شهرکهای مسکونی و مجتمعهای مسکونی که دارای حداقل بیست خانوار ساکن می باشند. ملاک تشخیص جمعیت خانوار، آخرین سرشماری مرکز آمار ایران می باشد.

ج - کاربری صنایع: عرصههایی در داخل و یا خارج شهرها و روستاها که براساس طرحهای مصوب موضوع آیین نامه نحوه بررسی و تصویب طرحهای توسعه و عمران محلی، ناحیه ای، منطقه ای و ملی و مقررات شهرسازی و معماری کشور (موضوع تصویب نامه شماره ۵۵۸۳۷/ت/۲۱۴۱۴ هـ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۰) برای فعالیتهای تولیدی و خدماتی اختصاص داده می شود.

د - مکانهای صنعتی: عرصههایی خارج از محدوده شهرها و روستاها که در طرحهای جامع شهری و ناحیه ای حسب ضوابط مربوط برای استقرار فعالیتهای صنعتی مجاز و مشروط تعیین شده اند.

ه - شهرک صنعتی تخصصی: شهرکی که در زمینه تولید یا خدمات صنعتی خاص و یا فعالیتهای هم خانواده یا مکمل و واحدهای پژوهشی و فناوری و خدمات پشتیبانی آن ایجاد می شود.

و - ناحیه صنعتی روستایی: مطابق با آیین نامه اجرایی قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی (موضوع تصویب نامه شماره ۱۱۶۰۰۲/ت/۳۵۲۵۳ هـ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۸)

ز - حریم کمی و کیفی آب: مطابق بند (خ) اصلاحی ماده (۱) آیین‌نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیل‌ها، مرداب‌ها، برکه‌های طبیعی و شبکه‌های آبرسانی، آبیاری و زهکشی (موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۸۹۷۷/ت/۲۹۱۰۱ هـ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۸).

ح - مناطق حساس ساحلی - دریایی: خورها، مصبها، خلیج‌ها، تالاب‌های ساحلی، رویشگاههای حرا، بسترهای علفی، صخره‌های مرجانی، مناطق تخم‌گذاری لاک‌پشته‌های دریایی و نظایر آنها که واجد منابع حساس ساحلی و دریایی و یا وابسته به دریا می‌باشند و این حساسیت به واسطه تنوع زیستی، غنای جانداران، وجود گونه‌های در معرض خطر، آسیب‌پذیر و کمیاب، واقع شدن اجتماع‌های حیاتی در آستانه تحمل اکولوژیک در آنها، حساسیت به آلاینده‌ها، کندی ترمیم آسیب‌های وارد شده بر محیط زیست و مشکلات ناشی از پاکسازی از آلاینده‌های محیطی آنها می‌باشد.

ط - فناوری زیست محیطی: تولید یا فرآیندی از تولید که منجر به حذف، پیشگیری، کاهش یا تخفیف اثرات منفی ناشی از فعالیت‌های انسانی بر محیط زیست گردد، فرآیندهایی که منتج به تولید مواد زاید جامد کمتر، مصرف کمتر منابع و در نهایت کارایی بالاتر شوند.

ی - منطقه‌بندی ایران برای استقرار واحدهای صنعتی و خدماتی: براساس طرح کالبدی ملی و منطقه‌ای ایران موضوع مصوبه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۵ شورایعالی شهرسازی و معماری ایران، کشور به ده منطقه به شرح جدول پیوست شماره (۱) که به مهر «پیوست تصویب‌نامه هیئت وزیران» تأیید شده است تقسیم گردیده‌است.

ماده ۲- واحدهای صنعتی و تولیدی با توجه به فرآیند تولید به شرح زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

۱- غذایی

۲- نساجی

۳- چرم

۴- سلولزی

۵- فلزی

۶- کانی غیرفلزی

۷- شیمیایی

۸- دارویی

۹- برق و الکترونیک

۱۰- کشاورزی

۱۱- ماشین‌سازی

۱۲- نوین (نانو و بیوتکنولوژی)

۱۳- نفت و گاز و پتروشیمی

۱۴- بازیافت

ماده ۳- صنایع براساس شدت و ضعف آلودگی و دیگر مسایل زیست محیطی در گروههای ذکر شده در ماده (۲) این تصویب نامه در رده هایی با مشخصات زیر قرار می گیرند:

رده ۱- واحدهای این رده مجاز می باشند تا در کاربری های صنعتی یا کارگاهی داخل شهرها و روستاها یا مکانهای صنعتی مجاز خارج از محدوده مصوب شهری و روستایی استقرار یابند.

رده های ۲ و ۳- واحدهای این رده ها مجازند در شهرکها و نواحی صنعتی و مکانهای صنعتی در خارج از محدوده مصوب شهرها و روستاها مشروط به رعایت فواصل از سایر کاربری ها به شرح جدول پیوست شماره (۲) که به مهر « پیوست تصویب نامه هیئت وزیران » تأیید شده است استقرار یابند.

رده های ۴ و ۵ و ۶- واحدهای این رده ها مجازند در شهرکها و نواحی صنعتی و یا مکانهای صنعتی مصوب تعیین شده در خارج از حریم مصوب شهر و خارج از محدوده مصوب روستاها و مشروط به رعایت فواصل از سایر کاربری ها به شرح جدول پیوست شماره (۲) استقرار یابند.

تبصره ۱- در مناطقی که فاقد شهرک صنعتی و ناحیه صنعتی می باشند واحدهای مشمول رده های (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) می توانند با رعایت حداقل فواصل از مراکز و اماکن به شرح جدول پیوست شماره (۲) در سایر مکانهای صنعتی تعیین شده در خارج از حریم مصوب شهر (در خصوص رده های «۲» و «۳» خارج از محدوده شهر) و روستا استقرار یابند.

تبصره ۲- واحدهای کشاورزی مشمول رده های (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) می توانند با رعایت فواصل به شرح جدول پیوست شماره (۲) در خارج از شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی و یا در داخل مجتمع های تخصصی و مجتمع های تولیدی کشاورزی مستقر شوند.

رده ۷- محل پیشنهادی جهت استقرار واحدهای این رده در خارج از محدوده شهر و روستا با توجه به فرآیند تولید، توپوگرافی منطقه، شرایط اقلیمی، ظرفیت قابل تحمل محیط زیست، جهت بادهای غالب، جهات توسعه شهری و سایر ملاحظات زیست محیطی، به صورت موردی توسط اداره کل حفاظت محیط زیست استان به شرح جدول پیوست شماره (۱) و بر اساس دستورالعملی که توسط سازمان حفاظت محیط زیست صادر می گردد مورد بررسی کارشناسی و اعلام نظر قرار می گیرد.

تبصره ۳- استقرار صنایع در اراضی مستعد کشاورزی منطبق با قوانین و مقررات، مستلزم کسب موافقت وزارت جهاد کشاورزی می باشد.

تبصره ۴- احداث و استقرار واحدهای این رده صرفاً در شهرکهای صنعتی تخصصی مجاز است. ماده ۴- در چهارچوب ضوابط شهرکهای صنعتی، احداث هر نوع واحد تولیدی و صنعتی به استثنای صنایع رده (۷) در داخل شهرکها و نواحی صنعتی مشروط به اینکه شهرک دارای طرحهای منطقه بندی استقرار واحدهای صنعتی و خدماتی، فضای سبز و سیستم مرکزی تصفیه فاضلاب باشد، بلامانع است. متقاضیان احداث شهرکهای صنعتی همزمان با اخذ مجوز احداث موظف به طراحی سیستم تصفیه فاضلاب مرکزی بوده و باید پس از واگذاری پنجاه درصد (۵۰٪) واحدها و به بهره برداری

رسیدن سی درصد (۳۰٪) آنها و وجود حداقل (۱۰۰) متر مکعب فاضلاب در روز، نسبت به احداث سیستم تصفیه فاضلاب مرکزی اقدام نمایند.

ماده ۵ - تا زمان بهره‌برداری سیستم مرکزی تصفیه فاضلاب هر واحد باید نسبت به راه‌اندازی سیستم پیش تصفیه فاضلاب و دفع فاضلاب خود اقدام نماید. منطقه‌بندی شهرکهای صنعتی باید با توجه به نوع آلودگی‌ها براساس جدول استقرار منطقه‌ها به شرح جدول پیوست شماره (۳) که به مهر « پیوست تصویب‌نامه هیئت‌وزیران » تأیید شده است، صورت گیرد. ماده ۶ - استقرار واحدهای آب بر و فاضلاب‌زا (به استثنای واحدهای صنعتی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی) در داخل دشت‌ها و آبخوانهای ممنوعه و بحرانی کشور که توسط وزارت نیرو اعلام می‌شود، منوط به اخذ مجوز وزارت نیرو و موافقت سازمان حفاظت محیط زیست می‌باشد.

ماده ۷ - فهرست رده‌بندی صنایع به شرح پیوست شماره (۴) که به مهر « پیوست تصویب‌نامه هیئت وزیران » تأیید شده است، تعیین می‌شود. چنانچه واحد تولیدی و صنعتی در فهرست یکی از کدهای مندرج در این ضوابط اشاره نشده باشد به منظور تعیین کد جدید و یا تطبیق آن با کدهای موجود، موضوع در کمیته‌ای به مسؤولیت سازمان حفاظت محیط زیست و با مشارکت نماینده تام‌الاختیار ارگان ذی‌ربط صادرکننده جواز مطرح و تصمیم‌گیری خواهد شد. ماده ۸ - در مواردی که امکان اجرای ضوابط استقرار در استان وجود نداشته باشد، مراتب در کارگروهی به ریاست معاون امور عمرانی استانداری و نمایندگان ادارات کل صنایع و معادن، حفاظت محیط زیست، راه و شهرسازی، نیرو (رییس شورای انسجام بخشی استان)، نفت (با معرفی وزارت نفت) و جهاد کشاورزی مورد بررسی قرار می‌گیرد تا با در نظر گرفتن مواردی از قبیل فرآیند تولید، توپوگرافی منطقه، شرایط اقلیمی، ظرفیت قابل تحمل محیط زیست، جهت باد غالب و گسترش شهرها در مورد محل استقرار صنایع رده‌های (۱) تا (۳) موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه تصمیم‌گیری نمایند. دبیرخانه این کارگروه در اداره کل حفاظت محیط زیست استان خواهد بود.

تبصره - چنانچه کارگروه مذکور بر استقرار صنایع رده‌های (۴) تا (۷) موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه خارج از ضوابط فوق اصرار داشته‌باشد، موضوع به کمیسیون متشکل از افراد متناظر در مرکز در سطح معاونین وزرا به ریاست معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست جهت تصمیم‌گیری ارجاع می‌شود.

ماده ۹ - مراجع صادرکننده مجوز تأسیس واحدهای صنعتی و تولیدی موظفند قبل از استقرار واحد، موضوع را از ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها استعلام نمایند. ادارات یادشده موظفند در صورت وجود مغایرت با ضوابط استقرار، ظرف دو هفته از تاریخ وصول استعلام، موارد مغایرت را اعلام نمایند، عدم اعلام مغایرت در مهلت یاد شده به منزله موافقت تلقی می‌شود.

ماده ۱۰ - مراجع صادرکننده جواز تأسیس (به استثنای واحدهای صنعتی متقاضی استقرار در شهرکها و نواحی صنعتی) مکلفند در هنگام صدور جواز تأسیس سایر قوانین و مقرراتی را که متقاضی موظف به رعایت آن می‌باشد از جمله: اخذ کاربری مصوب از کمیسیون موضوع ماده (۱۳) آیین‌نامه مربوط به استفاده از اراضی، احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها - مصوب ۱۳۵۶ -؛ اخذ پروانه ساختمانی از مرجع صدور جواز تأسیس؛ اخذ پایان کار ساختمانی از مرجع صدور پروانه ساختمانی؛ اخذ موافقت صدور پروانه بهره‌برداری از مراجع مربوط (محیط زیست و دستگاه صادرکننده) را در ظهر جواز صادره به متقاضی درج نماید.

ماده ۱۱- کلیه مراجع و دستگاههای متولی استقرار واحدهای صنعتی و تولیدی و نیز مراجع صدور جواز تأسیس مکلفند در صورت وجود شهرک یا ناحیه صنعتی نسبت به هدایت متقاضیان به مناطق یادشده اقدام و از استقرار پراکنده واحدهای مذکور ممانعت نمایند.

ماده ۱۲- تصویبنامه‌های شماره ۶۴۶۷۷/ت/۱۸۵۹۱هـ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۶، شماره ۱۱۳۵۹/ت/۲۳۴۱۵هـ مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۱ و شماره ۲۷۹۶۵/ت/۳۲۰۱۰هـ مورخ ۱۳۸۴/۵/۸ لغو و تصویبنامه شماره ۳۲۷۱۹/ت/۲۵۸۴۲هـ مورخ ۱۳۸۱/۷/۱۶ با اعمال اصلاحات این آیین‌نامه همچنان به قوت خود باقی است.